

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Moha Község Önkormányzata

2018

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Moha Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat. Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A település a Móri-árokban, a Gaja-patak mentén fekszik. A legközelebbi város Székesfehérvár (10 km). Moha első írásos említése az 1240-es évekből származik, de a település határában - a Gaja patak mellett - és a belterületen a neolitikumból és a bronzkorból származó leleteket is találtak. A faluban 1330-ban már kőtemplom állt, és első ízben 1374-ben került feljegyzésre az "Áldókút", amelynek jótékony hatását a nép jól ismerte. 1573-ban már okmány is szól Moháról: a pannonhegyi benczések egy iratában úgy írnak róla, mint "hajdan nemes major, mely a mohácsi vész után bekövetkezett török pusztítás miatt lakosaitól teljesen elhagyatott". A török elvonulás után a megye 1692-ben kezdte újra meg működését, és első évében Mohát, már mint lakott községet említik. Az 1715. és 1720. évi összeírásokban - mely szerint 25 jobbágy és zsellér, mindösszesen 367 hold birtokkal tette ki a falu lakosságát - a név szerinti felsorolásban a lehangzatosabb magyar nevekkel találkozunk, és valószínű, hogy a községet ekkor tiszta magyar lakosság lakta. 1750-ben Moha tulajdonosa Amade László, a hírneves költő lett, tőle pedig gróf Amade Tadé örökölte, akinek a mohai víz első komoly felvirágoztatását is köszönhetjük: pavilonokat emeltetett, ahová a környékbeli polgárok gyakran hosszú sorokban jártak ivókúrára. A XVIII. századi tulajdonos-cserével a község a Bajzáth család, majd annak leszármazottja, Kempelen Imre tulajdonába került, és virágkorát élte. Feltárása és beépítése során telepítették a jellegzetes mohai platánsort a forráshoz vezető sétány mellé, ami a környékbeli és székesfehérvári közönség látogatott mulatóhelyévé vált gyakori színelőadásokkal. Kempelen édesanyjáról Ágnes-forrásnak nevezte el azt a vizet, amit a Bécsi Világkiállításon (1873) többek között Ferencz József császár, VII. Edward későbbi angol király és Milan szerb király kóstolgatott elismeréssel. (A család leszármazottja Kempelen Farkas (1734-1804), a híres tudós és feltaláló, aki beszélő- és sakkozó gépeiről közismert.) 1945. március 6-án megindult a második világháború utolsó német támadása, legnagyobb erővel éppen Fejér megye területén. A szemben álló felek gigászi küzdelme közel négy hónapon át tartott, és ennek során Mohára is szinte teljes pusztulás várt.

Moha a közszolgáltatások tekintetében nem rendelkezik sem óvodával, sem iskolával, mivel a lakosság szám alacsony, a gyermekek oktatása-nevelése Sárkeresztesen és Székesfehérváron történik. A településen szinte teljesnek tekinthető a víz-, csatorna- és földgáz ellátottság. A kiépített távközlési hálózat kielégíti a kor igényeit. Az úthálózat - néhány rövid szakasztól eltekintve - teljes egészében szilárd burkolatú.

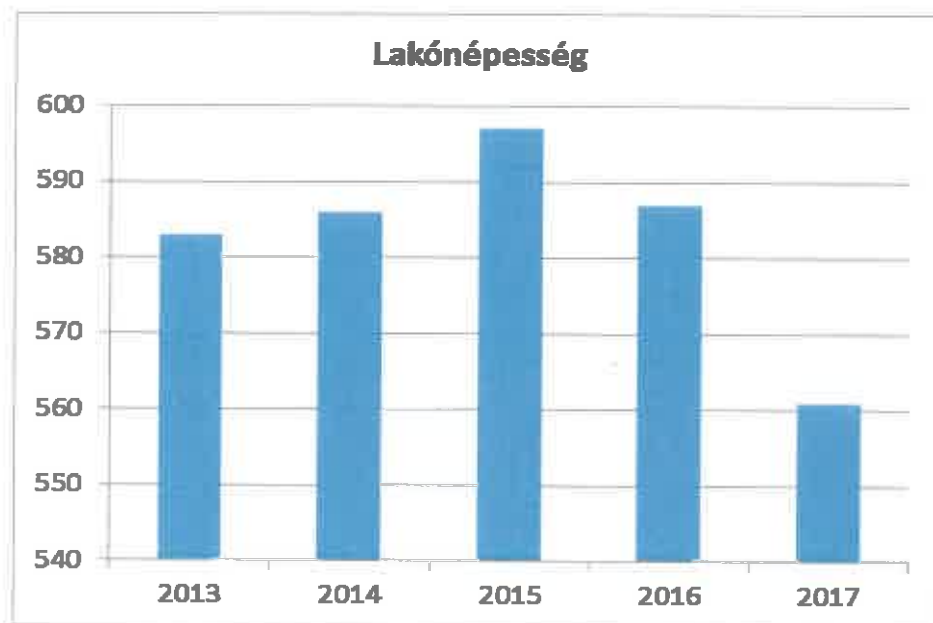
¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település nevezetességei a már említett Mohai Ágnes víz, mely kalcium-magnézium-hidrogén-karbonátos, de nátriumot és káliumot is tartalmazó ásványvíz, mely elsősorban légzési és emésztési hurutos bántalmakra ajánlott. Sajnos jelenleg nem palackozzák. Védett érték továbbá a forráshoz vezető platánsor, a műemléki védelem alatt álló temetőkereszt és környezete valamint a Tikverőzés, a minden évben húshagyókedden tartott vidám esemény, mely során a falu fiataljai korommal kenik be a lányokat, nőket (és a tyúkokat).

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2013	583	
2014	586	101%
2015	597	102%
2016	587	98%
2017	561	96%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

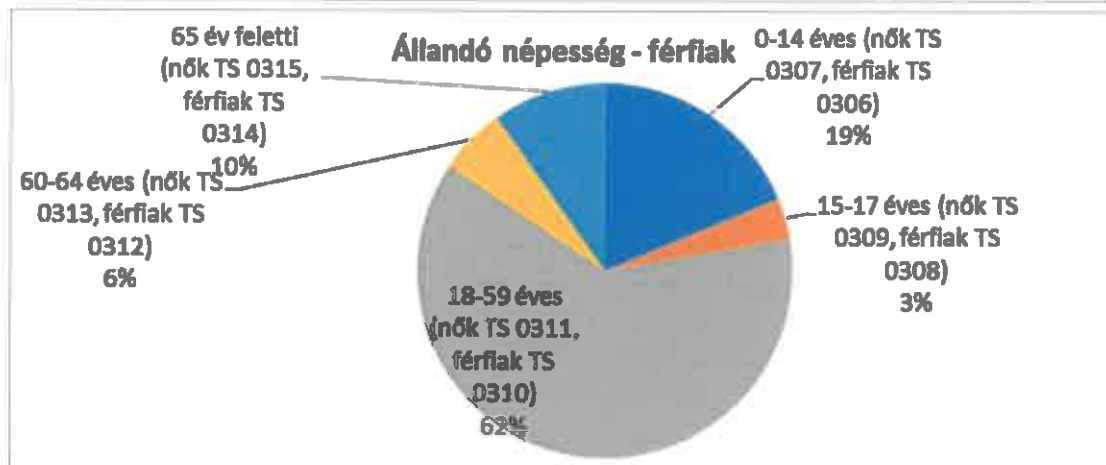
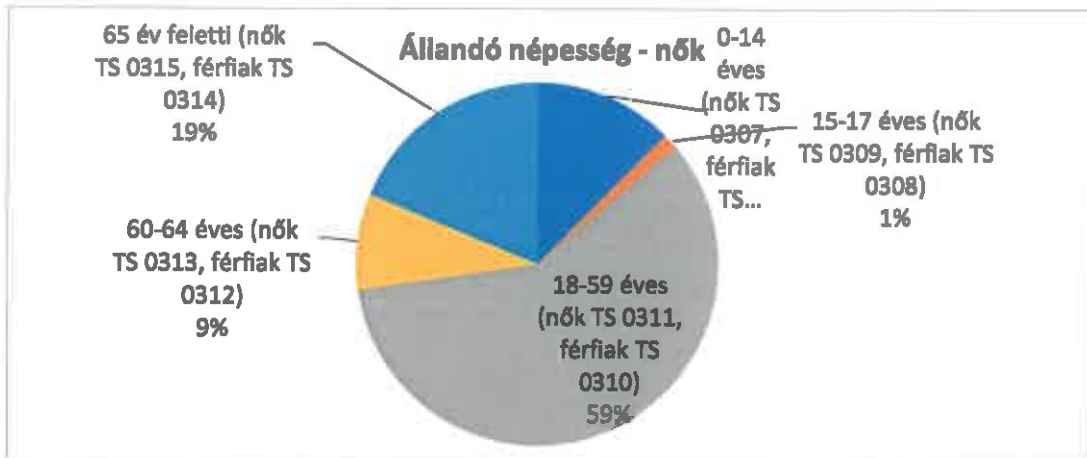

A demográfia tekintetében a település lakosság száma 2007-től növekvő tendenciát mutatott, a 2010-es évektől 2015-ig szinte stagnált, 2016-2017-ben a népességszám csökkent.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0301)	282	284	566	49,82%	50,18%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			14	2,47%	
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	35	53	88	6,18%	9,36%
15-17 éves (nők TS 0309, férfiak TS 0308)	4	10	14	0,71%	1,77%
18-59 éves (nők TS 0311, férfiak TS 0310)	166	177	343	29,33%	31,27%
60-64 éves (nők TS 0313, férfiak TS 0312)	24	16	40	4,24%	2,83%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	53	28	81	9,36%	4,95%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség nemek szerinti vizsgálatok megállapítható, hogy összességében a férfiak száma nagyobb a településen, bár a 60 év feletti korosztályban a nők száma majdnem a kétszerese a férfiakénak, ami igazolja az országos tendenciát, a férfiak halandósága magasabb a nőkénel. Mind a nők, mind a férfiak vonatkozásában az életkor szerinti bontásnál kitűnik, hogy a település lakosságának nagyobb részét a 18-59 év közötti korosztály teszi ki.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	4	8	4
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	3	10	7
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	6	7	1
Összesen	13	25	12

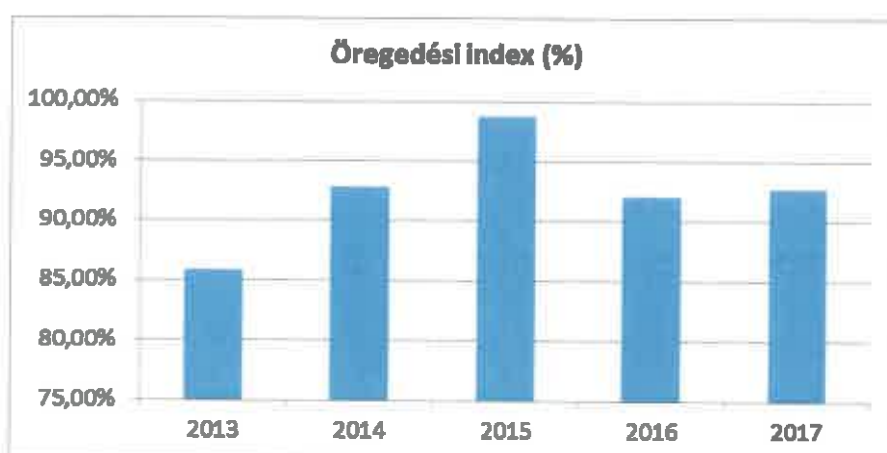
Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

A 15-17 évesek korosztályában a népszámlálási adatok azt mutatják, hogy ezen korcsoportban a gyermekek száma 10 év alatt a duplájára nőtt, ami örvendetes jelenség.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2013	73	85	85,88%
2014	78	84	92,86%
2015	82	83	98,80%
2016	81	88	92,05%
2017	77	83	92,77%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

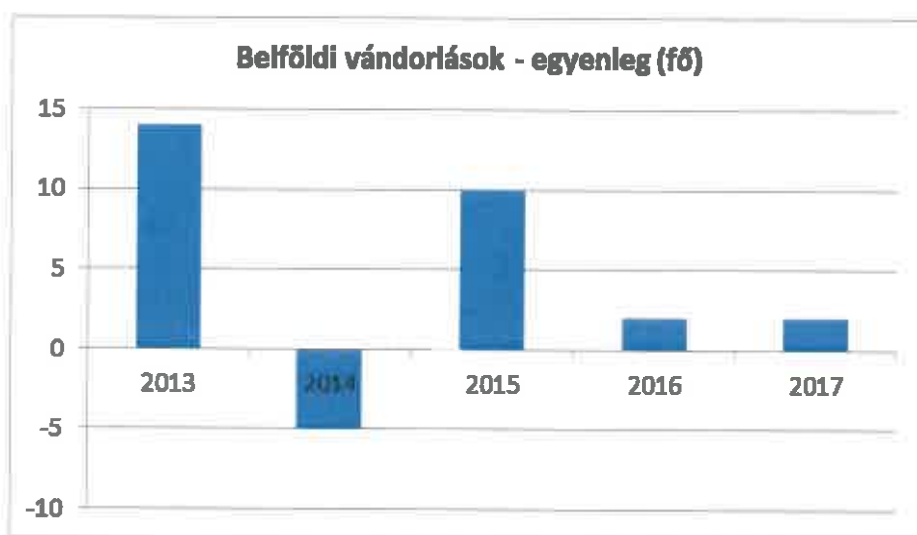

Az öregedési index vizsgálatakor, figyelembe véve a 65 év feletti és a 0-14 éves korú állandó lakosok számát, megállapítható, hogy a 0-14 év közötti korosztály nagyobb számban van jelen a településen, ezáltal fiatalos jelenleg is a népességszerkezet a 2000. évet megelőző előregedő népességszerkezettel szemben.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS odavándorlás 0601)	Elvándorlás (TS elvándorlás 0601)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2013	33	19	14	24,5
2014	16	21	-5	-8,87
2015	31	21	10	17,61
2016	23	21	2	3,53
2017	21	19	2	3,53

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

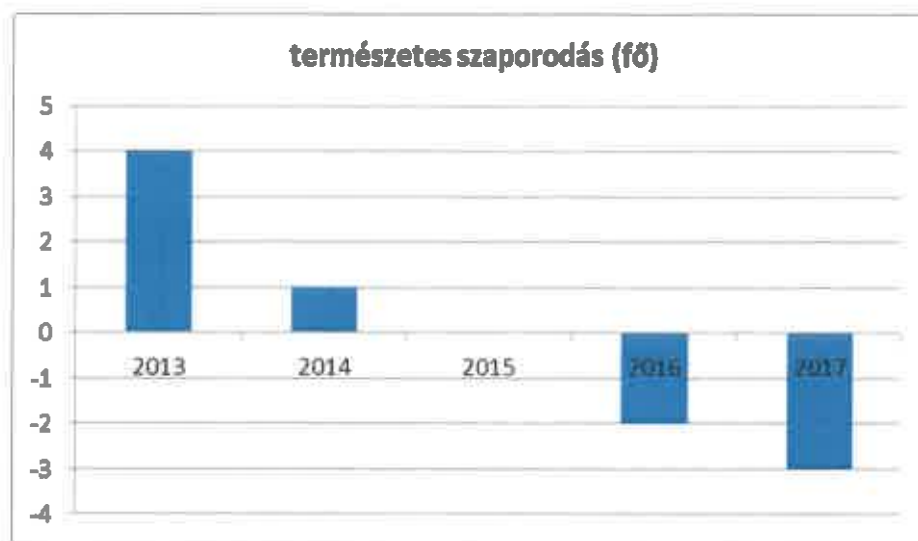

A belföldi vándorlások tekintetében az adatokból látható, hogy az elvándorlás csak a 2014-es évben volt jelen. 2013-ban és 2015-től az állandó jellegű odavándorlás volt jellemző. A településről távozó és ide érkező lakosok száma az össznépeséghez képest 1-2%, tehát állandósult népesség található a településen.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élve születések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2013	8	4	4
2014	3	2	1
2015	5	5	0
2016	5	7	-2
2017	2	5	-3

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az elveszületések és halálozások számát tekintve 2015-ig többen születtek a településen, mint ahányan elhaláloztak, ezen időszakot követően viszont a népesség természetes fogyása jellemző.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség napjainkban előtérbe került. Alapja a diszkrimináció mentesség. Egyetlen embert sem érhet hátrány valamilyen tulajdonsága miatt. Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére. A program része a helyzetelemzés, mely képet ad a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről. A helyzetelemzés során feltárt problémák kezelése érdekében kell a beavatkozásokat megtervezni.

Az esélyegyenlőség biztosításával az embereknek esélyük lehet munkavállalásra, minőségi szolgáltatásra, attól függetlenül, hogy mely nemhez tartozik milyen származású vagy netán fogyatékkal élő.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Moha Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen. Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében. A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályok:

- Az Ebktv. végrehajtási rendeletei, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

A település esélyegyenlőségi stratégiájának illeszkednie kell nem csak a jogszabályi környezetbe, hanem az EU és hazai releváns stratégiákhoz is.

Az EU 2020 stratégia²

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program³

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁴ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁵

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁶

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

² A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

³ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_1%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_1%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

⁴ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁵ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁶ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezet.hu

Roma Integráció Évtizede Program⁷

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszeakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás tekintetében az Ebktv. által előírt, hatályos HEP bemutatására van szükség. Az Ebktv. 2010. május 1-jén hatályba lépett 63/A. §-a rendelkezett a helyi esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat, valamint a többcélú kistérségi társulás öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadott el, melyet 2 évente át kellett tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A rendelkezést a 2011. évi CLXXIV. törvény módosította, így az esélyegyenlőségi programra vonatkozó szabályozás az Ektv. 31. §-ába került át. Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti. E részben ezeket a képviselő-testületi, az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő rendeleteket is szükséges bemutatni. A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény rendelkezik.

Moha Község Önkormányzata Képviselőtestülete a szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló 4/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, továbbá megállapítsa azokat a szabályokat, melyek szerint az Önkormányzat meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújt a gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítéséhez, a szülői kötelezettségek teljesítéséhez, illetve gondoskodik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről. A rendelet alkalmazása során az Önkormányzat és szervei a gyermekek minden felett álló érdekeit figyelembe véve, törvényben elismert jogukat biztosítva járnak el.

⁷ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Köznevelés-fejlesztési terv – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszeresse a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az oktatási hivatal s feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszeresse az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Mnkt. 24. §)

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

Településfejlesztési koncepció - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai

megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszéfera szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

Moha Község Önkormányzat célja, a település fejlesztése, illetve értékeinek megóvása. A szabadidős tevékenységek biztosítása érdekében a zöld felületek növelése, közösségi színterek kialakítása, ezáltal növelve a szabadidős tevékenységeket. Ezen intézkedés a gyermekeknek, illetve időseknek is kellemes időtöltést biztosítana. A meglévő intézmények felszereltségének javítása is a tervek közt szerepel, ezáltal növelve a minőségi szolgáltatásokat a településen élőknek. További cél az akadálymentesítés, természetesen nemcsak az önkormányzati intézményekben, hanem a köztereken is. Nem utolsó sorban pedig az esélyegyenlőség biztosítása a kitzúzott feladat.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mőtv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Sárkeresztes Község Önkormányzata Képviselőtestülete és Moha Község Önkormányzata Képviselőtestülete az Mőtv. 84.§. (1) bekezdésében rögzített feladatok ellátására közösen létrehozták a Sárkeresztesi Közös Önkormányzati Hivatalt. A gyermekjóléti szolgáltatást és családsegítést, a házi segítségnyújtást Sárkeresztes Község Önkormányzata gesztorsága mellett, önállóan, a szakmai előírásoknak megfelelő képesítéssel rendelkező személyek alkalmazásával látják el a települések. A kötelező óvodai nevelési feladatokat Sárkeresztesen látja el a település, feladat-ellátási szerződés keretében. Az általános iskolai oktatás ma már állami feladat, a mohai kisiskolásoknak a II. Rákóczi Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola Bársony István Tagiskolájában, Sárkeresztesen folyik az oktatás, a felső tagozat Székesfehérváron az anyaiskolában tanulhat. Sárkeresztes és Moha Önkormányzata a házi gyermekorvosi és iskolaorvosi szolgálat működtetését, a fogorvosi alapellátási és iskolafogászati feladatok ellátását, a felnőtt háziorvosi ellátást közösen látja el.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, illetve a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználásra kerültek az éves beszámolóok adatai és megállapításai. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs, a hivatali ügyintézők és a célterületen dolgozók adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012., www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenyseg_okok_1.1.pdf). A

mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkeznek. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedti teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Oros 2012)

E terület vonatkozásában a következőkben tekintünk át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)**
A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)**
A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)**
A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.**
A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely, ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe, mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A településen az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része a pénzbeli juttatások rendszereiből származik. Mohán a vizsgálat szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony szakképzettség, illetve a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, az akarat hiánya.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

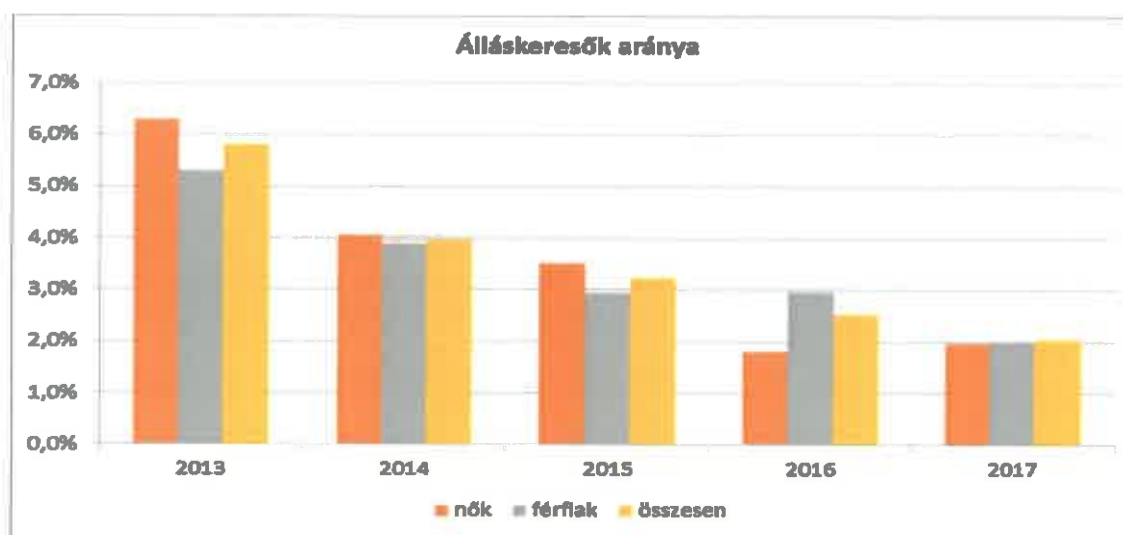
A helyi önkormányzat a Mőt. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21. § - 23. §
Az Ebktv. fenti paragrafusai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb. Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása. A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók a pályakezdők, hiszen az ő elhelyezkedésüket elsősorban a munkalehetőségek száma és a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Emellett a gyermekvállalást követően munkaerőpiacra visszatérő nők, a megváltozott munkaképességűek, illetve az idősebb nyugdíj előtt állók is ide sorolhatók.

3.2.1. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Nő (TS 0804)	Férfi (TS 0803)	Összesen	Nő (TS 0802)		Férfi (TS 0801)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	206	207	413	13	6,3%	11	5,3%	24	5,8%
2014	197	205	402	8	4,1%	8	3,9%	16	4,0%
2015	199	204	403	7	3,5%	6	2,9%	13	3,2%
2016	194	203	397	4	1,8%	6	3,0%	10	2,5%
2017	191	202	393	4	2,0%	4	2,0%	8	2,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatok alapján látható, hogy a település lakosságának közel 90%-át a 15-64 év közötti korosztály teszi ki. A nemek vonatkozásában elmondható, hogy a férfiak vannak nagyobb számban. A nyilvántartott álláskeresők száma a vizsgált korosztályban 2013-tól 2-5,8 % között mozog (szemben a korábbi időszak közel 9 %-os álláskeresői arányával, ugyanis korábban a gazdasági válság hatására a 2008-as évektől 3,8%-ról 7,1%-ra ugrott az álláskeresők száma). A vizsgált években elmondható, hogy a nyilvántartott álláskereső nők száma magasabb, 2017-ben a számuk kiegyenlített. Összességében megállapítható, hogy a vizsgált időszakban a nyilvántartott álláskeresők száma fokozatosan csökkent.

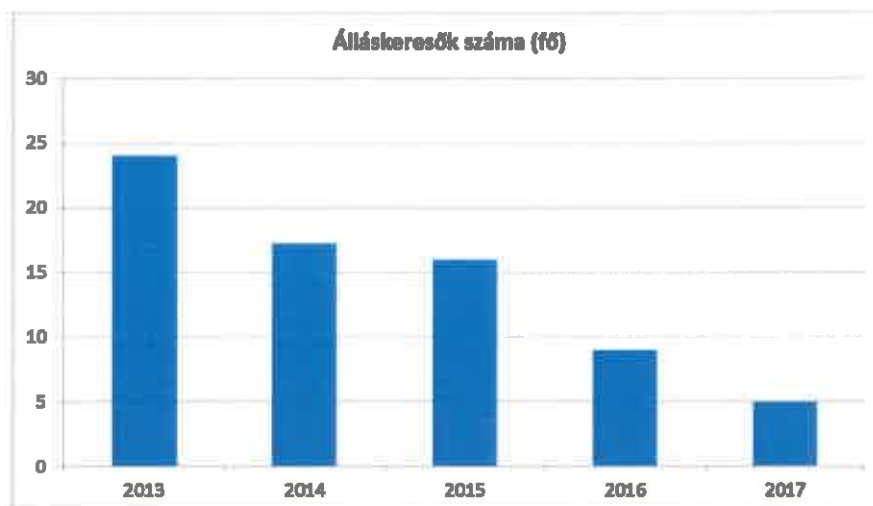
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		24	17,25	16	9	5
20 év alatti (TS 1002)	Fő	0	0	0	0	0
	%	0,0%	1,4%	0,0%	0,0%	0,0%
20-24 év (TS 1003)	Fő	2	2	2	0	0
	%	8,3%	11,6%	12,5%	0,0%	0,0%
25-29 év (TS 1004)	Fő	2	1	1	1	0
	%	8,3%	5,8%	6,3%	11,1%	0,0%
30-34 év (TS 1005)	Fő	2	1	2	0	0
	%	8,3%	5,8%	12,5%	0,0%	0,0%
35-39 év (TS 1006)	Fő	3	1	2	0	1
	%	12,5%	5,8%	12,5%	0,0%	20,0%
40-44 év (TS 1007)	Fő	3	3	1	1	1
	%	12,5%	17,4%	6,3%	11,1%	20,0%
45-49 év (TS 1008)	Fő	2	1	2	1	1
	%	8,3%	5,8%	12,5%	11,1%	20,0%
50-54 év (TS 1009)	Fő	2	2	3	3	1
	%	8,3%	11,6%	18,8%	33,3%	20,0%
55-59 év (TS 1010)	Fő	5	3	1	1	0
	%	20,8%	17,4%	6,3%	11,1%	0,0%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	3	3	2	2	1
	%	12,5%	17,4%	12,5%	22,2%	20,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatban a regisztrált munkanélküliek számát láthatjuk korcsoportonkénti bontásban 2013-2017-ig. 2013-ban és 2014-ben az 55 év feletti korosztályban találjuk a legtöbb munkanélkülit, ez a kimutatás is igazolja, hogy szerencsére a számuk lecsökkent, míg 2013-ban még 24 fő volt munkanélküli, 2017-ben már csak 5 fő.

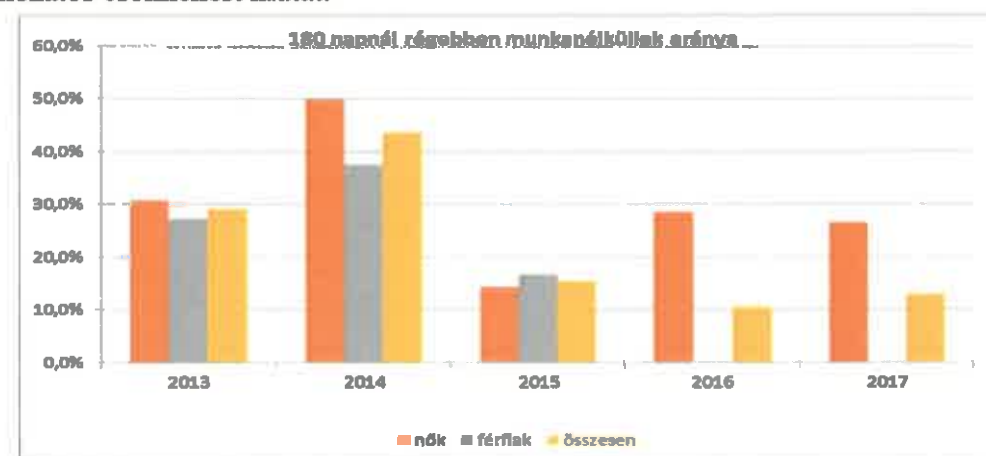

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya

Év	Nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma					
	fő			fő			%		
	Nő (TS 0802)	Férfi (TS 0801)	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2013	13	11	24	4	3	7	30,8%	27,3%	29,2%
2014	8	8	16	4	3	7	50,0%	37,5%	43,8%
2015	7	6	13	1	1	2	14,3%	16,7%	15,4%
2016	4	6	10	1	0	1	28,6%	0,0%	10,5%
2017	4	4	8	1	0	1	26,7%	0,0%	12,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat a regisztrált és tartós munkanélküliek számát szemlélteti Mohán. A 180 napnál régebben regisztráltak tekintetében szintén a nők száma magasabb. A tartósan munkanélküliek aránya a regisztráltakhoz képest 2014-ben volt a legmagasabb, közel 44 %, a többi vizsgált évben 13-29% között mozgott. Összességében elmondható, hogy a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma is fokozatos csökkenést mutat.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Nő	Férfi	Összesen	Nő		Férfi		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	43	43	86	1	2,3%	1	2,3%	2	2,3%
2014	45	45	90	1	2,2%	0	0,0%	1	1,1%
2015	41	44	85	3	7,3%	0	0,0%	3	3,5%
2016	46	42	88	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
2017	44	42	86	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresőknél a 18-29 éves korosztályt vizsgáltuk. Az állandó népességben arányuk hozzávetőlegesen állandó, 85-90 fő közötti. A pályakezdőként nyilvántartott álláskeresők aránya 2,3-3,5 % között mozgott a vizsgált években. A legtöbb álláskereső 2015-ben volt, 3 fő, 2016-2017-ben viszont nyilvántartott pályakezdő álláskereső nem volt, ami mutatja, hogy megnövekedett a munkaerőigény a pályakezdők iránt. A nemek szerinti bontásnál látható, hogy az álláskereső pályakezdő nők száma nagyobb volt, mint a férfiaké, 2014-től nyilvántartott pályakezdő álláskereső férfi nem volt.

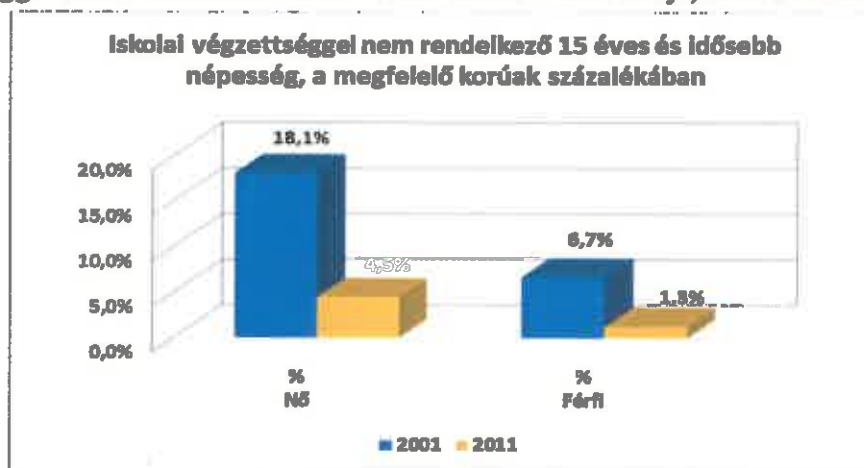
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Nő (TS 1602)	Férfi (TS 1601)	Nő	Férfi
	%	%	%	%
2001	81,9%	93,3%	18,1%	6,7%
2011	95,5%	98,7%	4,5%	1,3%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Az alacsonyan iskolázott népességet mutatja ez a fenti táblázat. A vizsgált 15 éves és idősebb lakosságnál a legalább általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya nőtt 10 év viszonylatában, az iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma viszont csökkent, számuk elenyésző a településen. Az iskolai végzettséggel nem rendelkezők közül a nők száma 3-szor annyi, mint a férfiaké.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	24	0	0,0%	5	18,6%	20	81,4%
2014	16	0	0,0%	4	21,9%	13	78,1%
2015	13	0	0,0%	4	32,7%	9	67,3%
2016	9	0	0,0%	2	16,7%	8	83,3%
2017	8	0	0,0%	2	23,3%	6	76,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek iskolai végzettség szerinti vizsgálata alapján megállapítható, hogy Mohán 8 általánosanál alacsonyabb végzettségű regisztrált álláskereső nem lakik. A három csoportba sorolt végzettség közül a legmagasabb számban a 8 általánosanál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők vannak, arányuk a nyilvántartott álláskeresőkhöz képest az utolsó vizsgált években 67-83 % között mozog. Általános iskolánál magasabb iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya 17-33 % közti értéket mutat.

c) közfoglalkoztatás

Közfoglalkoztatásban a foglalkoztatási hatóság által közvetített álláskeresők foglalkoztathatók, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevétele nélkül kötelesek elfogadni. A közfoglalkoztatásban résztvevők száma az elmúlt években 1-2 fő között mozgott. A jelenlegi helyzet az, hogy nincs közfoglalkoztatott (nem vállalták a közfoglalkoztatásban részvételt), ami az önkormányzati feladatellátást veszélyezteti. Romák nem élnek a településen, ezáltal egyik évben sem vettek részt közfoglalkoztatásban.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A szempont nem releváns a településen.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A szempont nem releváns a településen.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A szempont nem releváns a településen.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szempont nem releváns a településen.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A szempont nem releváns a településen.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli támogatásként szociális rászorultság esetén a jogosult számára

- a járási hivatal: időskorúak járadékát, foglalkoztatást helyettesítő támogatást, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást, ápolási díjat
- a képviselő-testület a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint települési támogatást állapít meg.

Természetbeni szociális ellátásként a járási hivatal közgyógyellátást illetve egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapít meg.

Mohán ezen ellátási formák közül ápolási díjban és időskorúak járadékában a vizsgált időszakban nem részesült senki sem, a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma hozzávetőlegesen állandónak mondható.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2013	13
2014	5
2015	11
2016	13
2017	13

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Azon álláskeresők részére, akikre az irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb 5 év hiányzik ellátásként álláskeresési segélyt igényelhet. A településen az ezen ellátásban részesülők száma csekély (1 fő).

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2013	413	3	0,7%
2014	402	3	0,6%
2015	403	1	0,2%
2016	397	0	0,1%
2017	400	1	0,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
		Fő	%
2013	24,25	3,00	12,4%
2014	15,25	2,00	13,1%
2015	13,00	3,25	25,0%
2016	6,75	2,00	29,6%
2017	7,50	2,00	26,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresési járadékra jogosult az a személy, aki álláskeresővé válását megelőző 3 éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, és kereső tevékenységet nem folytat. 2016-2017. évben a legalacsonyabb a járadékra jogosultak száma, a nyilvántartott álláskeresők 26,7%-a, 2 fő.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től (TS 5401) (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők (TS 1401))		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési segély - TS 7015 negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2013	1,50	0,36%	3,00	12,37%
2014	1,00	0,25%	2,50	16,39%
2015	0,50	0,12%	1,00	7,69%
2016	0,75	0,19%	0,00	0,00%
2017	1,25	0,31%	1,00	13,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A rendszeres szociális segély, mint ellátási forma 2015. február 28-ával megszűnt, helyébe az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás lépett. 2015-ig rendszeres szociális segélyben az az aktív korú személy részesült, aki: egészségkárosodott személynek minősült, vagy a nyugdíjkorhatárt öt éven belül betöltötte. Az is jogosulttá vált, aki 14 éven alulit nevel. Ilyen esetben

viszont akkor nem jár ez az ellátás, ha a családban élő gyermek után más családtag már kapja a gyermekvédelmi támogatást, vagy a gyedet illetve a terhességi gyermekágyi segélyt. Továbbá az is feltétel, hogy a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben nem tudják biztosítani, vagy a települési önkormányzat rendeletében meghatározott egyéb feltételeknek megfelel. Mohán a rendszeres szociális segélyben részesülők száma a 2013-as évben volt a legmagasabb, 3 fő, ebben a támogatási formában részesülők száma is lecsökkent 1 főre.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe. Csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy a munkaerőpiacon. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. Ezek hiányában az aktív korúak ellátását meg kell szüntetni. A településen a vizsgált években látható, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma egyre csökkent, 2016-ban nem részesült senki sem ellátásban.

Munkaerő-piaci szolgáltatások: Az Flt. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térsgéi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskeresők támogatása: A támogatott képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt. 14. §-a rögzíti. A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Flt. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén. Az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás nyújtható az Flt. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében. A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Flt. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható. Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Flt. 25. §-a szerint álláskeresési járadék folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek. Az Flt. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresési támogatást kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén. Az álláskereső részére járó álláskeresési járadék, álláskeresési segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségtérítés állapítható meg az Flt. 32. §-a szerint.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől. A lakásfenntartási támogatás, mint központi szociális ellátás megszűnt, helyette az önkormányzatok állapíthatnak meg támogatást a szociálisan rászoruló háztartások részére a települési támogatások körében.

a) bérlakás-állomány

b) szociális lakhatás

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Az a)-d) szempontok nem relevánsak a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Összesen adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2013	7	0
2014	4	0
2015	4	0
2016	0	0
2017	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaink viseléséhez nyújtott hozzájárulás. 2015-ben ez az ellátási forma az önkormányzat rendeletében a települési támogatások körébe került át. Adósságcsökkentési támogatás biztosítására Moha Önkormányzata nem kötelezett.

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családok. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. Sajnos a településre is jellemző, hogy évente több ingatlant is érintő árverezési eljárás kerül lefolytatásra.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település külterületén elhelyezkedő zártkertek lakhatási célú betelepődése az utóbbi időben felerősödött, ami számos problémát okoz. E területek víz-csatorna-gázellátással, közvilágítással nem rendelkeznek, a hulladék elszállítása szintén nem megoldott, a belterülettől távol esnek, egykor mezőgazdasági funkciójú területként kerültek kialakításra. Az ott élők a közművesítést magánerejűből nem tudják megoldani, az önkormányzatnak szintén nincs anyagi lehetősége e probléma megoldására.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A 3.5 pont nem releváns a településen.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik:

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, a támogatott lakhatás, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátások biztosítottak a településen. A háziorvosi ellátás valamint a védőnői szolgálat Sárkeresztessel közös körzetként biztosított. 2011. évben Székesfehérvár, Sárkereszt és Moha Község Önkormányzata Képviselőtestületei ellátási szerződést kötöttek a gyermekorvosi feladatok ellátására. 2013-tól Magyaralmás, Sárkereszt és Moha Község Önkormányzata a fogorvosi körzet közös működtetésében állapodtak meg. A központi ügyelet biztosítása a Székesfehérvári Többcélú Kistérségi Társulás keretében történik, ezáltal az önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja.

A lakosság egészségügyi helyzetére jellemző, hogy egyes népbetegségek, mint a szívbetegségek, magas vérnyomás, emésztőszervi és anyagcsere betegségek, reumatológiai betegségek nagy számban fordulnak elő. A gyermekek esetében pedig az asztma, illetve emésztőszervi megbetegedések.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A b)-h) szempontok nem relevánsak a településen.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A település Közösségi Háza és a közelmúltban létesült Rendezvénypavilon számos rendezvénynek ad otthont. Az állandó programok, mint pl. falunap, könyvtár, tikverőzés, nyugdíjasok karácsonyi rendezvénye, kellemes időtöltést biztosítanak. Gyakran rendeznek bálakat a szórakozni vágyók. A közösségi ház épülete ad otthont a könyvtárnak, ahol rengeteg könyv várja az olvasni vágyókat, a Fejér Megyei Vörösmarty Mihály Könyvtár gondozásában.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A b)-c) szempontok nem relevánsak a településen.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A szempont nem releváns a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szakképzettség hiánya	Az emberek tájékoztatása a városban rendelkezésükre álló képzési programokról
Nem minden munkanélküli regisztráltatja magát a Munkaügyi Központban	Tájékoztatás, információk elérhetővé tétele a munkanélkülieknek adható támogatásról, közfoglalkoztatás lehetőségéről

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. Illetve a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális hálózaton keresztül valósul meg. A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembe vétel: a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyámhatóság feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyermekvédelem területén meghatározó szerepet tölt be jelzőrendszer. A család és gyermekjóléti szolgálat feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, hatékonyságát nagyban befolyásolja a tagok együttműködése.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2013	0	0
2014	0	0
2015	0	0
2016	1	0
2017	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatok alapján látható, hogy a településen védelembe vételre nem került egészen 2016-ig. A vizsgált időpontban a veszélyeztetett kiskorúak száma is 0. Az adatok alapján elmondható, hogy a település nagyon szerencsés helyzetben van.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a gyermekétkeztetés,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása
- d) Biztos Kezdet Gyerekház.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a védelembe vétel,
- b) a családbafogadás,
- c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- d) a nevelésbe vétel,
- e) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,
- h) az utógondozói ellátás elrendelése,
- i) a megelőző pártfogás elrendelése.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A Gyvt. rendelkezései szerint hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan

lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében fenti körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Gyermek-étkeztetés: Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő kérelmére a bölcsődében, mini bölcsődében, az óvodában, az általános iskolai menzai ellátás keretében, valamint ezen intézmények zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és tanítási szünetek időtartama alatt.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a jegyző a család egy főre eső jövedelme arányában állapítja meg. Fontos, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben egyébként jogosultak, de nem részesülők egyrészt a megemelkedett jövedelem miatt esnek el a jogosultságtól (bár 2018. január 1-től növekedett a törvényi jövedelemhatár), és azért is, mert az alapvető papírjaik is elvesznek, hiányoznak, vagy egy válási szakaszban – vagy egyéb más okból – nem, vagy nehezen tudnak jövedelemigazolást szerezni házastársuktól, illetve az elmaradt gyermektartás ellenére nem indítanak hatósági eljárást, ami pedig lehetővé tenné a jövedelem igazolását. Mindezen okok éppen a legszegényebb, legrászorulóbb családokat érintik.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2013	11
2014	10
2015	9
2016	6
2017	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A táblázat adatai alapján is látszik, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma is csökkenő tendenciát mutat, mint ahogyan az a munkanélküliséggel kapcsolatos mutatók is, ami egyértelmű, hiszen, ha a szülők rendszeres jövedelemmel rendelkeznek, a gyermekek körülményei is javulnak.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A c)-e) pontok nem relevánsak a településen.

4.2 Szegregált, teletszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szempont nem releváns a településen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az Möt. értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az alapellátások fentebb már részletezésre kerültek, az érintett célcsoport is hozzáfér ezen ellátásokhoz, az orvosi rendelők akadálymentesítettek.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások a hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái:

- a) a bölcsőde
- b) a napközbeni gyermekfelügyelet,
- c) az alternatív napközbeni ellátás.

Gyermekek átmeneti gondozása: A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a szünidei gyermekétkeztetés esetében is.

Moha Község Önkormányzata a gyermekek részére az oktatási intézményekben (Sárkeresztesen a Ficánkoló Óvodában, alsó tagozatban a Bársony István Tagiskolában, felső tagozaton a II. Rákóczi Ferenc Kéttannyelvű Általános Iskolában) biztosít napközbeni ellátást.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások a hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét. Sárkeresztes és Moha Önkormányzatai 1 fő családsegítő alkalmazásával biztosítja a gyermekjóléti szolgáltatás kötelező feladatát.

a) védőnői ellátás jellemzői

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	0	35
2014	0	44
2015	0	31
2016	0	37
2017	0	37

A védőnői szolgáltatás Sárkeresztes községgel közös körzetként biztosított a településen. A védőnőre jutó mohai gyermekek száma 35-37 fő között mozog, a 2014-es év a gyermekek számát tekintve kiemelkedő volt. Az előző vizsgálati időszakhoz képest a gyermekek száma megnövekedett, akkor 20 fő körül volt.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2013	0	1443	nincs adat	2	
2014	0	1500	na	3	
2015	0	1517	na	1	
2016	0	1577	na	2	
2017	0	1580	na	0	

Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis az évek során nem volt a településen. Moha háziorvosa az állandó lakónépesség kb. 60%-át látja el. Gyermekorvos a településen 2011-óta praktizál, előtte a felnőtt

házi orvos látta el a gyermekeket. A gyermekorvos helyben történő biztosítása nagy előrelépés volt a szolgáltatások helyi fejlesztésében.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire vonatkozó adatok

A szempont nem releváns a településen.

d) gyermekjóléti alapellátás

Az Önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatást 2016. február 15. napjától önálló családgondozó alkalmazásával látja el, aki a családsegítés feladatait is végzi. A jogszabályban előírt képesítési feltételeknek megfelel, Sárkeresztes Község Önkormányzata (Moha településre kiterjedően is) működési engedéllyel rendelkezik e tevékenység vonatkozásában.

A szolgáltatás segítséget nyújt a gyermekek jogainak, érdekeinek érvényesítéséhez, a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a szülői kötelezettségek teljesítéséhez, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez, illetve a már kialakult veszélyeztető helyzet megszüntetéséhez, a családból való kiemelés megelőzéséhez.

e) gyermekvédelem

A szempont nem releváns a településen.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A szempont nem releváns a településen.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A szempont nem releváns a településen.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A szempont nem releváns a településen.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A szempont nem releváns a településen.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Az szempont nem releváns a településen.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A 4.4. szempont nem releváns a településen.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családok anyagi helyzetének romlásából fakadóan a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya megjelenik. Ebből adódóan megemelkedik a veszélyeztetettség.	Szabadidős programok szervezése, közösségi színterek fejlesztése és működtetése, újszülöttek, óvodások, iskolások támogatási gyakorlatának folytatása.
Oktatási intézmények nyári szünete idején a gyermekfelügyelet nem megoldott	Nyári szabadidős programok biztosítása, pl. táborok szervezése
Gyermekek mozgáshiánya	Sportprogramok szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

Az Önkormányzat a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkezik a szempontok és problémák tekintetében.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. A nemek szerinti megosztásban látszik, hogy a gazdasági válság időszakát követő években a női munkanélküliek száma jelentősen megnövekedett. A tapasztalatok szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények miatt, a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiányából adódóan, a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt. A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni. Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0804)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2013	207	206			11	13
2014	205	197			8	8
2015	204	199			6	7
2016	203	194			6	4
2017	202	198			4	4

Forrás: TeIr és helyi adatgyűjtés

A munkavállalási korúak számát tekintve a településen az évek során megállapítható, hogy a férfiak száma magasabb. A munkanélküliek körében a nők száma általában magasabb, de például 2017-ben a nemek között már nincs különbség. Az álláskereső nők esetében az ok lehet például a gyermekvállalás, alacsony iskolai végzettség. A tapasztalatok szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit, de sokszor jellemző az akarat hiánya is.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A szempont nem releváns a településen, a képzési programokat a Foglalkoztatási Osztály (volt Munkaügyi Központ) szervezi, mind a férfiak, mind a nők részére egyenlő esélyt biztosítva.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az iskolai végzettség tekintetében általánosságban elmondható, hogy a legtöbb munkanélküli nő általános iskolai végzettséggel rendelkezik. E csoportba tartozóknak a legnehezebb a munkaerőpiacra bekerülni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A településen adattal nem rendelkezünk.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A szempont nem releváns a településen.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő a várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordít a településen. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Ezzel is biztosítva a gyermekek és az anyák védelmét. A védőnő által ellátott gyermekszámot a 4.3.1 táblázat mutatja.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A településen az adatgyűjtés során családi erőszakról nem szereztünk tudomást.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzati képviselők körében 1 nő van, és a megválasztott polgármester is nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az 5.5-5.7 szempontok nem relevánsak a településen, adattal nem rendelkezünk.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.
Kisgyermekes nők részére programok hiánya, elszigetelődés	Programok szervezése, pl. baba-mama klub, főzőklub, női torna lehetőségének a biztosítása

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya. A demográfiai tekintetében növekszik az átlagéletkor, magasabb a középkorúak halandósága, illetve a nők hosszabb ideig élnek. Az időskorban jellemző megbetegedések a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák, emellett a pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj;
- az árvaellátás;
- a szülői nyugdíj;
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
- özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka: A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosított ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2013	46	70	116
2014	45	75	120
2015	39	80	119
2016	36	78	114
2017			0

Mohán a nyugdíjasok aránya az állandó lakossághoz képest 20% körül van. A fenti adatok alapján megállapítható, hogy a nyugdíjasok nagyobb része nő, ami igazolja az országos tendenciát, mely szerint a férfiak halandósága nagyobb, emiatt idősebb korban a nemek aránya átfordul.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottságával kapcsolatban adatok nem álltak rendelkezésünkre.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A szempont nem releváns a településen.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2013	24	8	32%	24	6	25%
2014	16	6	34%	26	2	8%
2015	13	2	17%	19	1	5%
2016	9	3	31%	4	1	27%
2017	8	1	17%	10	1	10%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A vizsgált időszak adatai azt az országos tendenciát igazolják, hogy az 55 év feletti is találnak munkát a munkaerőpiacon, a korábbi hátrányos helyzetük megszűnőben van. Az adatok alapján az arányuk 2013-ban még jelentősebb volt, azóta viszont visszaszorulóban.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Alapszolgáltatások: A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szakosított ellátási formák: Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Az egészségügyi, szociális, közművelődési szolgáltatások a település minden állampolgára részére biztosítottak.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2013	73	0	0%
2014	78	0	0%
2015	82	0	0%
2016	81	0	0%
2017	77	0	0%

Mohán a 65 év feletti lakosság száma kis mértékben növekedett az elmúlt időszakban, nappali ellátásban nem részesült senki sem.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés adott.

c) idősek informatikai jártassága

A szempontra vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen az időseket megcélzó program a minden évben megrendezésre kerülő nyugdíjastalálkozó. Sajnos évről évre csökken a látogatottsága, az idősebb korosztályt egyre nehezebb kimozdítani otthonról.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya	Időseket megcélzó programok gyarapítása
Idősek informatikai jártasságáról nincsenek adatok.	Adatgyűjtés, igény esetén tanfolyam szervezése
Idősek elszigetelődése	Helyi nyugdíjasklub megszervezésének segítése
Fizikai aktivitás csökkenése, egészségromlás	Fizikai segítség, orvosi vizsgálatra szállítás

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Számukra olyan környezet teremtése és működtetése szükséges, ahol egyenlő esélyekkel érvényesülhetnek. A mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Flt. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Nem rendelkeznek olyan foglalkoztatási szakemberrel, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kíséri, ezért a sikertelen beszoktatás következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Javaslat folyamatos felkutatása a fogyatékos munkavállalókkal is betölthető álláshelyeknek, fogyatékosügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával a fogyatékos személyek munkahelyi kísérésének biztosítása. Önkormányzati szakember képzése ez irányba, állami és civil munkaerő-piaci szolgáltató szervezet és a Munkaerő Szövetség bevonása a feladat megoldásába.

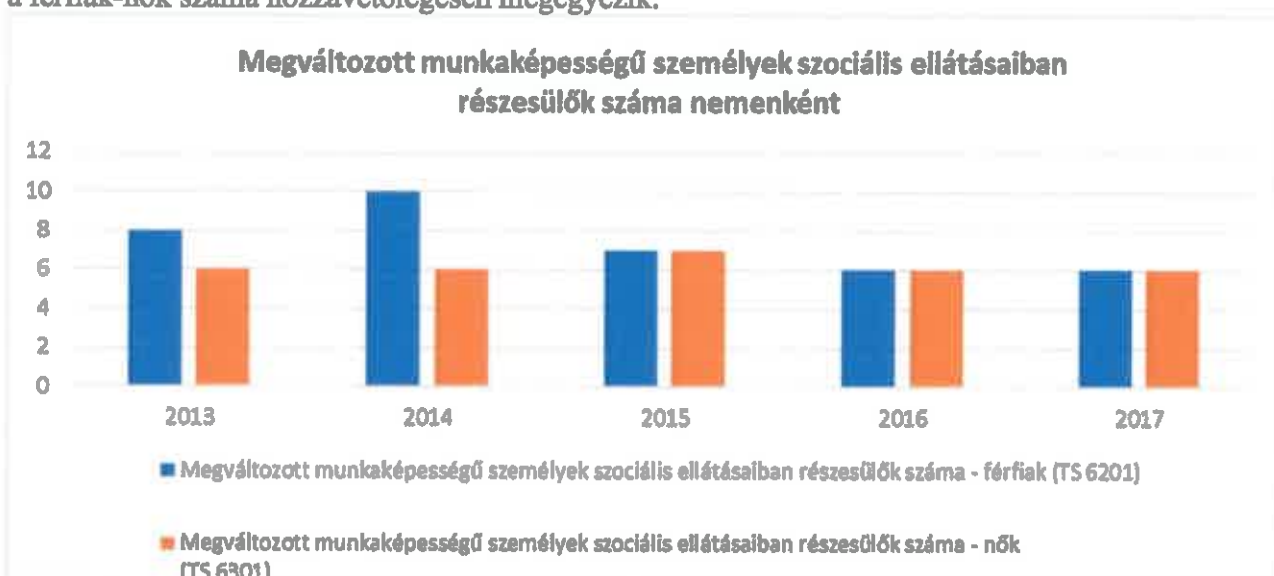
A településre vonatkozóan nincs releváns adat.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők (TS 6301)
2013	8	6
2014	10	6
2015	7	7
2016	6	6
2017	6	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatok alapján az állandó népesség viszonyában a megváltozott munkaképességűek aránya kb. 2 %, a férfiak-nők száma hozzávetőlegesen megegyezik.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A szempont nem releváns a településen.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a támogató szolgálat. A támogató szolgálat többek között a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésében (mind szállítás, mind kommunikáció szintjén) ad támogatást, emellett az igénybevevő környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az ön-érdekérvényesítést. A településen a támogató szolgálat intézménye jelen van. A családsegítés és a házi segítségnyújtás biztosítása szintén e célt szolgálja.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák: Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzügyi juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: Az jogosult, aki a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 százalékos mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult, aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott, aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül, akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

-Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

-Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékkal élő személyek jogait biztosító jogszabályok:

Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre.

Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékoztató és a személyi segítség feltételeit. A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okozhat. Javasoljuk, azoknak a szolgáltató szervezeteknek a bevonását, melyek professzionális segítséget nyújthatnak. Ilyenek például a jelnyelvi tolmácsszolgálatok (<http://fszk.hu/mjp/tolmacsszolgalatok-elerhetosegei.pdf>), a könnyen érthető fordításokat készítő ÉFOÉSZ és tagszervezetei (<http://www.efoesz.hu/index.php?m=text&id=2>), a speciális eszközkölcsönzők (<http://www.blissalapitvany.hu/kolcsonozheto-eszkozok>). Javasoljuk továbbá, hogy az önkormányzat érintett munkatársai kapcsolódjanak be olyan tréningekbe, képzésekbe, ahol ezek a tudások megtanulhatók, ilyenek egyebek mellett az EMMI és az FSZK Nonprofit Kft. képzései (www.fszk.hu).

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére.

Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás. Az első kérdésre javasoljuk minden esetben rehabilitációs szakmérnök, valamint az érintett fogyatékos csoportot képviselőjének a bevonását a tervezésbe és a megvalósításba, valamint az érintett dokumentum áttekintését - Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek

(<http://fszk.hu/bemutakozas/programirodak/akadalymentesitesi-programiroda/szakmai-anyagok/segedlet-a-kozszoigaltatasok-egyenlo-eselyu-hozzaferesenek-megteremtesehez-komplex-akadalymentesites/>). A másik kérdésre, mely a forrásteremtésre vonatkozik, javasoljuk, hogy történjen Európai Unió pályázatfigyelés a www.nfu.gov.hu honlapra építve.

Támogató szolgálat, segédeszköz: fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg.

Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv. Javasoljuk, hogy az ehhez elengedhetetlen attitűdváltás eléréséhez a szolgáltatók vegyék igénybe az országban több helyen elérhető tréninglehetőségeket (GYEMSI ETI és FSZK Nonprofit Kft. egyebek mellett), valamint igényeljék azokat a hozzáférést biztosító megoldásokat, melyekről a korábbiakban már szóltunk.

Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt illeti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához. A 2011. évben megkezdődött a nagylétszámú ápoló -gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokká. Ez a folyamat, bár pozitív kimenetelében bizonyosak vagyunk, mégis számos konfliktust rejt magában. Javasoljuk megismerni a folyamat jogszabályi hátterét, valamint azokat a szakmai módszertani anyagokat, melyek ezt a közösségi alapú szolgáltatások felé való elmozdulást segítik. A dokumentumok a folyamatot generáló Intézményi Férőhely Kiváltást Koordináló Országos Testület honlapjáról tölthetők le: <http://www.szocialisportal.hu/web/szocialis-agazati-portal/kivaltast-koordinalo-testulet;jsessionid=f580a338bd8c05ebc946047d522c> A közösségi beilleszkedést segíthetik a fogyatékos emberek érdekvédelmi szervezetei is, így bevonásuk javasolt.

Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni. A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás. Az első kérdésre javasoljuk minden esetben rehabilitációs szakmérnök, valamint az érintett fogyatékos csoportot képviselőjének a bevonását a tervezésbe és a megvalósításba, valamint a következő dokumentum áttekintését - Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez

(<http://fszk.hu/bemutakozas/programirodak/akadalymentesitesi-programiroda/szakmai-anyagok/segedlet-a-kozszoigaltatasok-egyenlo-eselyu-hozzaferesenek-megteremtesehez-komplex-akadalymentesites/>). A másik kérdésre, mely a forrásteremtésre vonatkozik, javasoljuk, hogy történjen Európai Unió pályázatfigyelés a www.nfu.gov.hu honlapra építve.

A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség

előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §]). Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében. Javasoljuk, hogy legyen számukra lehetőség hozzáférni a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal honlapjához, valamint dokumentumaihoz (<http://nrszh.kormany.hu/>), továbbá azokhoz a jogsegély szolgáltatásokhoz, amelyeket érdekvédelmi szervezeteik nyújtanak a számukra.

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékosokkal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra. A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviselőtének lehetőségének támogatása kiemelt feladat. Javasoljuk, hogy ennek érdekében alakuljanak ki az együttműködésre és a párbeszédre lehetőséget adó fórumok akár az önkormányzat kezdeményezésére, ahol a fogyatékos emberek a „Semmit rólunk nélkülünk!” elvnek megfelelően bekapcsolódhatnak a róluk szóló döntések alakításába.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A hivatal épülete nem akadálymentesített, a művelődési ház és az orvosi rendelő akadálymentesítve van. Pályázati lehetőség esetén a még nem akadálymentesített épületeket akadálymentesíteni kell. A kulturális programok akadálymentesített helyszínen lehessenek elérhetőek, emellett a közterek, parkok, járdák akadálymentesítése is fontos feladat. A szociális alapellátásoknak helyet adó épület felújítása és akadálymentesítés is folyamatban van.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. A cél, hogy az egészségügyi, szociális szolgáltatások, és a kulturális programok akadálymentesített helyszínen lehessenek elérhetőek.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Jelenleg nincsenek akadálymentesítve a járdák és parkok a településen.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A b)-f) pontok nem relevánsak a településen.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nehézkes, az akadálymentes környezet hiányában.	Akadálymentesítés az intézményekben, köztutereken, járdákon szállításuk megoldása a közösségi rendezvényeken
Fogyatékos személyek nincsenek tisztában a nekik járó pénzübeli vagy természetbeni juttatásokkal	Tájékoztatás

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

A településen civil szervezet nem működik.

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Nincs adat.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A településen az egyházakkal partneri kapcsolatot ápolunk, és támogatjuk őket.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Sárkeresztes és Moha községek képviselőtestülete az Mőtv. 84.§. (1) bekezdésében rögzített feladatok ellátására közösen létrehozták a Sárkeresztesi Közös Önkormányzati Hivatalt, közös fenntartású a Sárkeresztesi Ficáncoló Óvoda, emellett partneri kapcsolatot is ápol a két település.

A háziorvosi ügyeletet a Székesfehérvári Többcélú Kistérségi Társulás keretében biztosítja az önkormányzat, valamint tagja a hulladékgazdálkodási feladatok megoldása érdekében a Közép-Duna Vidéki Hulladékgazdálkodási Társulásnak is.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A szempont nem releváns a településen.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A szempont nem releváns a településen.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A szempont nem releváns a településen.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, szakemberek. Módszere a kérdőíves és az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. Az elkészült HEP az Önkormányzat honlapján, www.moha.hu-n közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt formálhatnak, illetve az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerhetik. Ezáltal biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Szakképzettség hiánya	Az emberek tájékoztatása a városban rendelkezésükre álló képzési programokról
	Nem minden munkanélküli regisztráltja magát	Tájékoztatás, információk elérhetővé tétele a munkanélkülieknek adható támogatásról, közfoglalkoztatás lehetőségéről
Gyermekek	Családok anyagi helyzetének romlásából fakadóan a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya megjelenik. Ebből adódóan megemelkedik a veszélyeztetettség.	Szabadidős programok szervezése, közösségi színterek fejlesztése és működtetése, újszülöttek, óvodások, iskolások támogatási gyakorlatának folytatása.
	Oktatási intézmények nyári szünete idején a gyermekfelügyelet nem megoldott	Nyári szabadidős programok biztosítása, pl. táborok szervezése
	Gyermekek mozgáshiánya	Sportprogramok szervezése
Idősek	Magas az egyedül élők aránya	Időseket megcélzó programok gyarapítása
	Idősek informatikai jártasságáról nincsenek adatok.	Adatgyűjtés, igény esetén tanfolyam szervezése
	Idősek elszigetelődése	Helyi nyugdíjasklub megszervezésének segítése
	Fizikai aktivitás csökkenése, egészségromlás	Fizikai segítség, orvosi vizsgálatra szállítás
Nők	A munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
	A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.
	Kisgyermekes nők részére programok hiánya, elszigetelődés	Programok szervezése, pl. baba-mama klub, főzőklub, női torna lehetőségének a biztosítása
Fogyatékkal élők	Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nehézkes, az akadálymentes környezet hiányában.	Akadálymentesítés az intézményekben, köztereken, járdákon
	Fogyatékos személyek nincsenek tisztában a nekik járó pénzbeli vagy természetbeni juttatásokkal	Tájékoztatás

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása	Moha Község Önkormányzata FMKH Foglalkoztatási Osztálya
	Az emberek tájékoztatása a városban rendelkezésükre álló képzési programokról	FMKH Foglalkoztatási Osztálya által Moha Község Önkormányzata
	Regisztrált munkanélküliség előnyeiről tájékoztatás	FMKH Foglalkoztatási Osztálya által Moha Község Önkormányzata
Gyermekek	Szabadidős és sport programok szervezése, közösségi színterek fejlesztése és működtetése.	Moha Község Önkormányzata Család és gyermekjóléti szolgálat
	Szülők tájékoztatása a kedvezményről, a jelenlegi támogatási gyakorlat a folytatása	Jelzőrendszeri tagok Moha Község Önkormányzata
Idősek	Időseket megcélzó programok gyarapítása	Moha Község Önkormányzata
	Informatikai jártasság fejlesztése, fizikai segítés	Moha Község Önkormányzata
Nők	Tájékoztatni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú nőket az általuk igénybe vehető, képzési programokról	Jelzőrendszeri tagok
	Programok szervezése anyukák-gyermekek számára	Moha Község Önkormányzata Család és gyermekjóléti szolgálat
	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.	Moha Község Önkormányzata
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés az intézményekben, köztereken, járdákon	Moha Község Önkormányzata
	A fogyatékos személyek tájékoztatása	Jelzőrendszeri tagok Moha Község Önkormányzata

Jövőképünk

Olyan településen szeretnénk élni, ahol a szociális biztonság megoldott. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők hozzájussanak a megfelelő ellátásokhoz. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek napközbeni ellátása minél magasabb színvonalú biztosítását. Folyamatosan odafigyelünk az idősek helyzetére, gondozására, a fogyatékos személyek helyzetének jobbítására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetések eiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Közfoglalkoztatás folytatása	Tartós munkanélküli ség	Közfoglalkoztatásban résztvevők számának fenntartása	Közfoglalkoztatási szerződés	A közmunkaprogram hatékonyságának növelése, visszavezetés a munka világába.	Polgármester	2022. december 31. folyamatosan	Az FHT-ban részesülők min. 50%-ának foglalkoztatása.	humán, pénzügyi, állami támogatással	5 év
2	Képzésekben való részvételre ösztönzés	Szakképzettség hiánya	Az emberek tájékoztatása a városban rendelkezésül álló képzési programokról	Közfoglalkoztatási szerződés	Szakképzettség növelése	Polgármester Családsegítő	2022. december 31. folyamatosan	Munkanélküliségből való kiküldés, elhelyezkedés	humán állami támogatással	5 év
3	Munkanélküliek regisztrációjának támogatása	Munkanélküliek nem regisztráltak magukat	Regisztráció növelése		Tájékoztatás a regisztráció előnyeiről	Családsegítő	2022. december 31. folyamatosan	Regisztrált munkanélküliek közfoglalkoztatásban, képzéseken vehetnek részt	humán, utaztatás biztosítása önkormányzati busszal	5 év

II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Veszélyeztetettség csökkentése	Családok anyagi helyzetének romlásából fakadóan megemelkedő a veszélyeztetettség	Veszélyeztetettség csökken	Éves költségvetés	Újszülöttek, óvodások, iskolások támogatása, a veszélyhelyzetek felmérése	Polgármester Családsegítő	2021. december 31. folyamatos	Csökken a veszélyeztetettek száma	humán, pénzügyi állami támogatással	5 év
2	Szabadidős és sport programok szervezése	Mozgáshiányos gyermekek, szüneti felügyelet megoldatlansága	A gyermekek hasznos időtöltésének támogatása	Éves költségvetés	Közösségi színterek biztosítása a programok megtartásához	Polgármester	2020. december 31. évente legalább 2 alkalommal	Programok száma, jelenléti ív	humán, pénzügyi	5 év
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Tájékoztató képzési lehetőségekről	Az aktív korú lakosságban magas a munkanélküli nők száma	Közfoglalkoztatás biztosítása a nők számára	Közfoglalkoztatási szerződés	Közmunka biztosítása a nők számára	Polgármester	2022. december 31. folyamatosan	Regisztrált munkanélküli nők 50%-nak foglalkoztatása	humán, pénzügyi állami támogatással	5 év
2	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése	A Gyes-ről visszatérő nők nehezen tudnak visszatérni a munka világába	Mini bölcsőde feltételeinek elősegítése, vállalkozó keresése igény esetén		Feladat ellátására szerződés kötés és	Polgármester Jegyző	2022. december 31. folyamatosan törvény szerinti igény esetén azonnal	Megfelelő létszám megléte a működéséhez	humán, pénzügyi állami támogatással	5 év
3	Programok szervezése kisgyermekes anyukáknak	Kisgyermekes anyukák elszigetelődése	Kisgyermekes anyukák hasznos időtöltése		Baba-mama klub megszervezés közösségi szintű biztositása	Polgármester Családsegítő	2020. december 31. folyamatosan hetente	Látogatottság jelenléti ív	humán	5 év

IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Programok az idősebb korosztály számára	Magas az egyedül élők aránya, elszigetelődés, informatikai jártasság fejlesztése	Időseket megcélzó programok gyarapítása tanfolyamok szervezése	Éves költségvetés	Rendezvények, tanfolyamok szervezése és a közösségi szintér biztosítása	Polgármester	2020. december 31. évente, igény szerint	50%-os részvétel a programokon jelenléti ív	humán, pénzügyi	5 év
2	Szűrővizsgálatokhoz hozzáférés biztosítása	Egészségromlás, fizikai aktivitás csökkenése	Egészségmegőrzés, fenntartás		Szűrővizsgálatokra, szakellátásra szállítás megoldása, helyi szűrővizsgálatok szervezése, helyszín biztosítása	Polgármester Szociális gondozó Házi orvos	2021. december 31. évente, igény szerint	50%-os részvétel a programokon jelenléti ív	humán, pénzügyi	5 év

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadálymentesítés növelése	Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés nehézkese	Akadálymentesítés az intézményekben, köztereken, járdákon		Pályázatok segítségével akadálymentesítés	Polgármester	2022. december 31. pályázati kiírás függvényébe	Akadálymentesítés és település	humán, pénzügyi, technikai	5 év
2	Fogyatékos személyek tájékoztatása	Fogyatékos személyek nincsenek tisztában a nekik járó pénzbeli vagy természetbeni juttatásokkal	Fogyatékos személyek tájékoztatása az igénybe vehető pénzbeli és természetbeni juttatásokról		Fórum összehívása, tájékoztatás	Polgármester Családsegítő	2020. december 31. folyamatos	Fórumokon 50%-os részvétel	humán, pénzügyi	5 év

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Moha Község Önkormányzata kéri, hogy a partnerek a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, továbbá támogassák. A program elfogadását követően biztosítsák, hogy az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek. Az önkormányzatunk elvárja, hogy partnerek a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket, cselekvési ütemterveket készítsenek. A HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet. A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

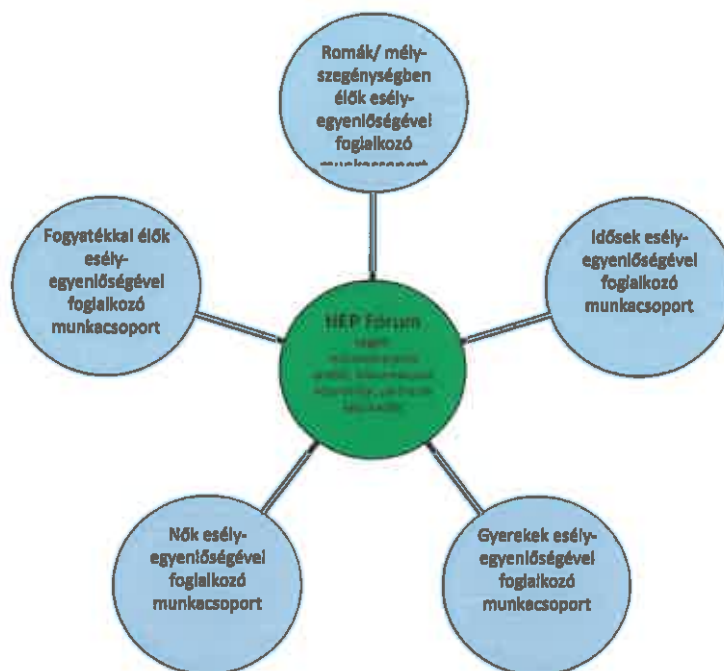
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre az önkormányzat.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

- A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
- A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
- A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
- A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze. A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása. A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit. A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért a családgondozó, a szociális gondozó, a jegyző és a polgármester felel. Koordináló szerepköre a jegyzőnek van. Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.

Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével. Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program. Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat. Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához. Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sértülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek. Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában. Az esélyegyenlőség sértülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről. Minden, Moha Község Önkormányzatával és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre. A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról. Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról. Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Moha Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Moha Község Önkormányzata Képviselőtestülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 93/2018. (IX.19.) számú határozatával elfogadta.

Dátum 2018. 09. 19.

[Handwritten signature]
Aláírás

Moha Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírása

.....
.....
.....
.....
.....